

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Høringssvar forslag endringer plan- og bygningsloven

“Norge er ikke vakkert lenger. Hvor gikk det galt,” [skriver Mihajlo Samardizic](#) i Aftenposten. En viktig årsak er at by- og stedsutviklingen i for stor grad er eierstyrt hvor innbyggere ikke får medvirke innenfor rammene av eksisterende lovgivning og i samsvar med nasjonale målsetninger for nærmiljøer, naturvern, vern av strandsone, kulturminnevern m.m. De foreslåtte endringene inkludert økt dispensasjonsadgang vil styrke eier- og etatstyringen av by- og stedsutviklingen, gjøre planprosesser fra arealplan til reguleringsplan enda mindre forutsigelig og forøke presset mot etater og politikere lokalt med risiko for økonomisk og vennskaps/tjenestegjengjeldende korrupsjon.

Dagens “nye” plan- og bygningslov reflekterer at man ønsket gå bort i fra en omfattende praktisering av ufortutsigbare dispensasjoner. Det samme har skjedd i Sverige. I andre land er folkedeltakelse i by- og stedsutvikling i positiv utvikling slik Samardizic og andre har satt på dagsorden også i Norge. Behovet er å gjeninstallere innbyggere og demokratiet i utviklingen, ikke det motsatte som vil være tilfelle her med fjerning fra demokratiet og økt eierstyring og etatstyring, samt potensielt økt mistillit til politikerne som vedtar planene.

Medvirkningsombudet (selvutnevnt) har sett sjeldent bred og massiv motstand mot elementer i forslaget som vil svekke innbyggeres medvirkning og rettigheter. Dette må departementet ta hensyn til i det videre arbeidet.

Kommentar vedrørende pbl § 19-2

Det er en risiko for at lovendringen vil medføre at også hensiktsmessige forslag fra lokalmiljøet til endringer i tidligere vedtatte hensynsnotater ikke vil kunne la seg gjennomføre uten utarbeidelse og vedtak av helt nye reguleringsplaner.

Forslag og kommentarer vedrørende pbl § 19-2

Det er foreslått at § 19-2 skal lyde:

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller andre nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon må være større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Medvirkningsombudet støtter forslaget til § 19-2, andre ledd, første punktum.

Departementets forslag vil i det videre bidra til svekket medvirkning, dårligere rettssikkerhet og mindre forutsigbarhet. Mer vil bli overlatt til det kommunale skjønn. Det åpner for at utbyggere vil forsøke å oppnå dispensasjon for eksempel i form av høyere arealutnyttelse og utforming som ikke samsvarer med eksisterende miljø og folks behov for god estetikk.

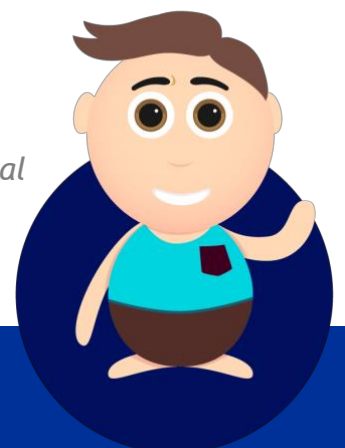
Medvirkningsombudet støtter derfor ikke forslaget til § 19-2, andre ledd, annet punktum.

Vi foreslår i stedet for § 19-2, andre ledd, andre punktum:

Fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Medvirkningsombudet støtter ikke oppheving av § 19-2, fjerde ledd som lyder:

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte

berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Gjennom forslaget skjer en uheldig maktoverføring til kommunens etater som allerede står for sterkt. Etatene får rom for å innvilge flere dispensasjoner som uthuler gjeldende arealplaner og reguleringsplaner og dermed også slår bena under alle de tidkrevende prosessene som ligger til grunn for dette inkludert omfattende innbyggermedvirkning og innsats fra våre folkevalgte. Forslaget vil også medføre at Fylkesmennes ombudsrolle i ivaretagelsen av nasjonale målsetninger blir svekket. Å fjerne dette punktet vil stride med plan- og bygningslovens formålsparagraf.

Støtter VFOs forslag til andre endringer i pbl

Medvirkningsombudet støtter forslagene til andre endringer i plan- og bygningsloven fra Vellenes fellesorganisasjon. Mens høringsforslaget direkte vil bidra til svekket betydning av innbyggermedvirkning, er det egentlige behovet å styrke det slik at Norge igjen kan bli vakkert i henhold til innbyggernes ønsker og ikke en mindre elite av eiendomseiere og saksbehandlere som forfekter egen smak.

Hilsen

Christian Sømme
Medvirkningsombud (selvutnevnt)

Medvirkningsombudet er et folkelig initiativ og ingen offentlig virksomhet. Ingen lov krever at man skal lytte til Medvirkningsombudet, men kanskje kan det være nyttig. Christian Sømme opptrer som demokratiaktivist på frivillig basis som selvutnevnt Medvirkningsombud. Se www.medvirkning.no og www.facebook.com/medvirkning

